

מתי חלה חובת ההודעה על קשיים בחברה

קריסת החברות של ענבל אור מעלה את השאלה מהו הגבול שבין ניהול עסקי כושל אך תקין, לבין הטלת חבות אישית

בשיתוף משפטיפ - עו"ד אבי זילברפלד 17.04.16 10:34

קריסת אשכול חברות ענבל אור יצרה גל נפגעים חדש מעסקאות עם חברה בע"מ, והיא שבה ומציפה את נושא הרמת המסך והטלת אחריות אישית לחובות החברה. במאמר זה נתייחס לפן אחד בנושא זה: חובת הודעה על קשיים.

קראו עוד במשפטיפ:

- [על תופעת לשון הרע במערכת החינוך](#)
- [הליך פשיטת הרגל: פתוח גם בפני חייב מזומות](#)
- [האם ניתן לבטל הסכם גירושין?](#)

לא בכל מקרה של קריסת חברה ניתן לתבוע הטלת חיוב אישי בגין חובתיה. לעיתים מדובר בניהול עסקי כושל ותם לב. ניהול כושל של החברה במהלך העסקים הרגיל שלה, בתום לב וללא מעשי תרמית, אינו מחייב את בעל החברה בהפסדי החברה. ככל שהחברה קרסה ואין לה רכוש לשלם לנשיה – הם הפסידו את כספם.

כל העוסק בתחום הרמת המסך והטלת אחריות אישית מודע לעובדה, כי לעיתים הגבול שבין ניהול עסקי כושל אך תקין, לבין הטלת חבות אישית, הוא דק ביותר.

צילום: שאטרסטוק

אי מתן הודעה על מצבה הכלכלי הקשה של החברה ייחשב כמצג שווא.

אחד המקרים הנפוצים בהם נחצה הגבול שבין כשלון עסקי תמים להתנהלות שלא כדין – המאפשרת אחריות אישית של בעלי/מנהלי החברה - הינו כאשר האורגן

לא גילה את אזנו של המתקשר עם החברה אודות מצבה הקשה. סיטואציה זו מתעוררת במגוון רחב של פעילות החברה: חתימת הסכמים, הזמנת סחורה, משיכת צ'קים, יצירת התחייבויות חדשות של החברה, ועוד.

הפסיקה קבעה כי אי מתן הודעה על מצבה הכלכלי הקשה של החברה ייחשב כמצג שווא, כהפרת חובת תום הלב, כרשלמות ולעיתים אף כתרמית של ממש – כל אלו עילות המאפשרות, בנסיבות הראויות, הגשת תביעה אישית בגין חוב החברה (מכח הרמת המסך/תביעה לחיוב אישי).

באילו מקרים מתעוררת חובת האורגן ליתן הודעה זו?

יש מצבים שבהם החברה מצויה בקשיים כלכליים שטרם הבשילו למצב של [חדלות פירעון](#). במצבים אלו, בעלי המניות ממשיכים לפעול כרגיל, מתוך תקווה (שלעיתים מתממשת) – כי בעקבות פעולותיהם החברה תתאושש. בחר כי במקרים אלה, אין זה ראוי ונכון לדחש מבעל חברה לדווח למתקשרים עימה אודות הקשיים, שהלא בהכרח זה יחמיר את מצבה עוד יותר ויפגע אנשות בחיי המסחר.

הפסיקה איזנה בין הצדדים העסקיים והמשפטיים בסוגייה זו, וקבעה כי חובת האורגנים של החברה לדווח למתקשרים עימה אודות מצבה הכלכלי הקשה, במקרים להלן:

- שיש להם ידיעה בחרה כי התחייבות החברה לא תקיים.
 - שהיתה צריכה להיות להם (אובייקטיבית) ידיעה בחרה כי התחייבות החברה לא תקיים.
 - עצימת עיניים בלתי סבירה תיחשב כידיעה.
 - כאשר החברה היתה במצב כלכלי אקוטי, ועסקה בגלגול אין סופי של כספים ו/או התחייבויות במטרה לדחות את הקץ, אולם ללא מוצא מעשי.
 - כאשר מוכח כי בעל המניות/מנהל/אורגן של החברה ידע שהחברה לא תעמוד בהתחייבויותיה, בנסיבות כ"ל, נשללת ממנו הזכות להמשיך ולהפעיל את החברה תוך כדי יצירת חובות חדשים.
- אם הוא יצר חבות חדשה כשהוא יודע שאין ויהיה ביכולת החברה לעמוד בה ולא הודיע לצד המתקשר אודות מצבה הקשה של החברה - הרי שפעל בניגוד לחובת מתן הודעה על מצב כלכלי קשה והוא חשוף לכאורה לתביעה אישית.

המסקנות:

1. הפרת החובה ליידיע את המתקשר עם החברה אודות מצבה הרעוע – מהווה עילה להרמת המסך/הטלת אחריות אישית.
2. על התובע מוטל נטל הראיה להוכחת הפרת החובה למתן הודעה כאמור.

3. לשם כך עליו להקים תשתית עובדתית ראויה ומפורטת של מצב החברה עובר להתקשחת.

- אבי זילברפלד, ע"ד ונטריון, עסק בדיני בנקאות, מנהל [פורום דיני בנקאות](#) באתר הפוחמים המשפטיים ומחבר הספר "אחריות אישית בתאגיד והרמת המסך"

[לחצו כאן לכל כתבות משפטי](#)